

ANNEX II

MANIFESTOS I COMUNICATS DE PREMSA

Llistat de manifestos i comunicats

Aigua

MANIFIESTO FUNDACIONAL DE LA FUNDACION NUEVA CULTURA DEL AGUA.
MANIFESTO OF THE BLUE MARCH (Aug-Sept 2001).

Energia

MANIFEST PER UNA NOVA CULTURA DE L'ENERGIA A CATALUNYA.
MANIFEST-COMPROMÍS PER UNA NOVA CULTURA DE L'ENERGIA ELÈCTRICA.
MANIFEST PLATAFORMA TANQUEM LES NUCLEARS.
COMUNICAT DE PREMSA NO PASSARAN!!
NO A LA MOLT ALTA TENSIÓ (MAT), PER A UN NOU MODEL ENERGÈTIC I SOCIAL.

BLOC 1. AIGUA

CULTURA DEL AGUA

El reto del Desarrollo Sostenible

Vivimos una etapa de transición, de cuestionamiento del modelo de desarrollo vigente. La conceptualización de la ciencia y la técnica como palancas para la "dominación" de la naturaleza, para promover un desarrollo basado en el crecimiento ilimitado en un mundo limitado, está dando paso a un enfoque más maduro, que busca conocer la complejidad del medio natural para integrar nuestro desarrollo en una perspectiva de sostenibilidad.

Por otro lado, la acelerada destrucción de referentes de identidad colectiva y la devastación cultural que vienen imponiendo el modelo desarrollista y el imperio del llamado "pensamiento único", exige profundizar en ese concepto de sostenibilidad, incorporando la vertiente de los valores y patrimonios socioculturales a lo que podría llamarse sostenibilidad ecosocial. Se trata en definitiva de auspiciar un nuevo modelo de desarrollo basado en una ética intergeneracional desde la que el patrimonio natural, social y cultural de los pueblos debe considerarse como un préstamo de las generaciones futuras más que como una herencia de nuestros antepasados.

En este contexto, incluso en documentos de la propia Administración como el Libro Blanco del Agua en España, se reconoce la crisis del modelo tradicional de gestión de aguas, heredado de coherencias y enfoques vigentes a finales del XIX. Sin embargo, en la práctica, las estrategias de oferta, basadas en la gran obra pública subvencionada, desde la justificación del llamado "interés general", no sólo sigue presidiendo la política de aguas de los Gobiernos Español y Portugués, sino también, en mayor o menor medida y sometida a un claro proceso de cambio, la de los principales partidos de oposición. La clave de tal situación hay que buscarla en las inercias culturales y sociales de nuestra sociedad, sin duda alimentadas desde poderosos recursos mediáticos, por los grupos de presión que tradicionalmente se han beneficiado de este tipo de políticas.

Hoy el contexto socioeconómico de España y Portugal no es, afortunadamente, el de principios del siglo XX. De los retos básicos de entonces, centrados en superar el subdesarrollo y el analfabetismo en sociedades mayoritariamente rurales, dependientes del sector primario, hemos pasado al contexto de una Unión Europea cuyos retos esenciales se centran en diseñar y desarrollar nuevos horizontes en la perspectiva del desarrollo sostenible.

Los perfiles de la situación existente

Durante gran parte del siglo XX, la política de aguas y la construcción de grandes infraestructuras hidráulicas, fueron claves para el desarrollo industrial, agrario y urbano. Los indudables logros obtenidos en este proceso han llevado a mitificar este enfoque productivista de la política hidráulica. Tal mitificación productivista, desde la masiva subvención pública de la gestión de aguas superficiales, ha generado espirales insostenibles de demandas, al tiempo que ha inducido inaceptables niveles de ineficiencia e irracionalidad económica.

La gestión de las aguas subterráneas, por contra, se ha desarrollado tradicionalmente en un ámbito de derechos privados de propiedad y gestión, asumiéndose por parte del usuario costes de infraestructuras y explotación, con escasas subvenciones, lo que ha propiciado un modelo de gestión en general más eficiente y competitivo. Sin embargo el carácter individualista de este modelo y la falta de responsabilidad por parte de la Administración, ha desembocado en graves situaciones de contaminación, salinización y sobreexplotación de acuíferos. El desgobierno hidrológico generalizado en zonas como la Cuenca del Segura, Castellón, Almería, Jaén o La Mancha, en donde la situación de ilegalidad flagrante, insolidaridad y falta de organización de la inteligencia colectiva resultan clamorosas, exige cambios socioculturales profundos que difícilmente podrán darse si desde el ámbito de la Administración no se asumen las responsabilidades que la propia ley exige.

La falta de criterios de ordenación territorial y urbanística coherentes con perspectivas de desarrollo sostenible en grandes núcleos urbanos, y muy especialmente en las principales áreas turísticas del litoral mediterráneo, Baleares y Canarias, completan el panorama de lo que en España suele caracterizarse como zonas deficitarias. Pretender salir de esta situación a través de los grandes trasvases entre cuencas supone una irresponsable huida hacia adelante que no hará sino abrir más la espiral de la insostenibilidad, con ingentes costes económicos, sociales y ambientales.

Repetidas veces se ha denunciado la carencia de una argumentación territorial que justificara las evaluaciones y propuestas de la planificación hidrológica en relación con las transferencias de agua de unas cuencas a otras. No se pueden resolver las implicaciones de la planificación hidrológica sobre el modelo de desarrollo territorial con conceptos tan ambiguos e imprecisos como “desequilibrios hidráulicos” o cuencas “excedentarias y deficitarias”. Desde una perspectiva territorial, la intervención sobre el agua, especialmente la alteración de su distribución geográfica, requiere referencias expresas a las estrategias subyacentes, como requisito para la discusión y el acuerdo social sobre las mismas, máxime en un Estado en plena transformación de su estructura política territorial. La ausencia de tales referencias y acuerdo social constituye una de las claves del marco institucional en el que se desenvuelve la conflictividad interregional por el agua.

Por otra parte, el sistemático desprecio hacia los valores, funciones y servicios ambientales ligados a los ecosistemas fluviales nos ha llevado a asumir un proceso sin precedentes de degradación de nuestros ríos, riberas y humedales, con costes directos e indirectos gravísimos. Hoy, el progresivo conocimiento de estos complejos ecosistemas, permite apreciar y valorar mejor los valiosos servicios que generan, tanto en cauces, como en riberas, deltas, estuarios y plataformas litorales: depuración natural, laminación de avenidas, conservación de la biodiversidad, equilibrios dinámicos de transporte y sedimentación de materiales en cauces, deltas y playas.

La profunda relación entre ríos, territorio y sociedad ha sido sistemáticamente olvidada. La preeminencia de las utilidades productivas del agua nos ha llevado, no sólo a destruir patrimonios de naturaleza de enorme valor, sino a ignorar los derechos de los pueblos que han habitado durante cientos o miles de años en valles y riberas en estrecha relación con los ríos. El derecho de esos pueblos y comunidades a su existencia en el ámbito territorial en el que

han hundido las raíces de su propia existencia merece un espacio entre los derechos humanos que deben ser valorados y respetados, más allá de los juegos de "mayorías" y "minorías", tantas veces argumentados para encubrir, en nombre del llamado "interés general", los negocios de grupos de presión.

El masivo sacrificio de patrimonios sociales y de naturaleza, especialmente en parajes de montaña, que han supuesto las más de 1.200 grandes presas en España, junto con la sistemática destrucción de bosques de ribera, la desecación de humedales y la generalizada contaminación de las aguas continentales, debe llevarnos hoy a considerar como patrimonios de elevado valor los últimos ríos, valles, entornos fluviales y humedales bien conservados, al tiempo que crece la autoridad moral, ante el conjunto de la sociedad, de los pueblos amenazados por grandes embalses, en su lucha contra esas grandes obras que ponen en peligro su supervivencia.

Los perfiles del cambio hacia una Nueva Cultura del Agua

En este contexto de crisis, la necesidad de alumbrar perspectivas de sostenibilidad desde un nuevo modelo de desarrollo, está haciendo aflorar un amplio movimiento social en pro de lo que se ha venido en llamar la Nueva Cultura del Agua. Ubicar el énfasis de este movimiento en el ámbito de la cultura no es una casualidad, ni un recurso semántico, sino que refleja la necesidad de abrir nuevos enfoques en profundidad, y no sólo en el ámbito de la técnica, de la estrategia o de las tácticas políticas. Se trata en definitiva de asumir un cambio de paradigma, pasando de considerar el agua como un simple factor productivo, a entenderlo como un activo ecosocial, en el que la raíz "eco" recupera el amplio contenido aristotélico del término "oikonomía" - el arte de bien administrar la casa con una doble vertiente económico-crematística y ecológica.

Entender los ríos como complejos y dinámicos cuerpos vivos, y no como simples colectores de agua; asumir que cantidad y calidad son caras de una misma moneda; comprender que disponer de aguas de calidad pasa por respetar y preservar la funcionalidad y la vida de los ecosistemas que integran el ciclo natural del agua; recuperar el tradicional valor lúdico, estético y simbólico de los paisajes del agua, característico de las culturas mediterráneas. Todo ello exige ciertamente un cambio cultural, no sólo en la Administración, sino en el conjunto de la sociedad.

El concepto de paisaje, tal como lo entiende la recién aprobada Convención Europea del Paisaje ("componente esencial del entorno en el que viven las poblaciones, expresión de diversidad de su común patrimonio cultural, ecológico, social y económico y, a la vez, fundamento de su identidad") constituye un nuevo apoyo institucional a la perspectiva de la Nueva Cultura del Agua. La idea de que el paisaje es un elemento esencial del bienestar individual y social; la referencia a la causalidad natural e histórica del paisaje, que insta a superar tratamientos maquilladores o de simple apariencias, reconociendo los factores que han hecho posible unas determinadas formas del territorio; y la aplicación de las previsiones de protección, gestión y ordenación de la Convención a los paisajes del agua –uno de los sectores vulnerable y amenazado- teniendo en cuenta las aspiraciones de las poblaciones concernidas vienen a confirmar los planteamientos que aquí se defienden.

Una clave de esa Nueva Cultura del Agua pasa por el concepto de conservación. Conservación no sólo de la calidad físico-química de las aguas, sino de la calidad desde una perspectiva ecosistémica. Preservar la funcionalidad de ríos, riberas y humedales, supone dar perspectivas de sostenibilidad a los valores y servicios ambientales que nos brindan, empezando por el de la disponibilidad renovada de recursos hídricos de calidad.

Otra de las claves, sin duda, reside en la eficiencia. Pasar de las tradicionales estrategias de oferta, a nuevos enfoques basados en la gestión de la demanda, supone replantear seriamente conceptos tan básicos del modelo de gestión todavía vigente como el de demanda, tradicionalmente conceptualizado como una variable independiente, que el gestor debe simplemente satisfacer. Redefinir ese concepto desde el rigor de la Ciencia Económica, como una variable dependiente de múltiples factores institucionales, y muy particularmente del precio, abre un enfoque radicalmente diferente que permite amplios márgenes y opciones de gestión.

La tercera clave está sin duda en organizar la inteligencia colectiva en forma de ordenación territorial con perspectivas de sostenibilidad. Se trata en definitiva de integrar la gestión del agua en el territorio desde la coherencia del desarrollo sostenible, como nueva columna vertebral de un renovado concepto de interés general.

Avanzar en el camino de abrir soluciones desde estos nuevos enfoques exige una profunda regeneración de las instituciones de gestión de las aguas. La preponderancia del sesgo ingenieril en estas instituciones es una simple consecuencia del enfoque desde el que nacieron, centrado en actividades de "fomento" de las grandes obras públicas. La tremenda opacidad de una gestión fuertemente controlada por los grupos de presión que representan las grandes constructoras, eléctricas y regantes, junto con la fuerte burocratización imperante, amenazan hoy el prestigio de las Confederaciones Hidrográficas en España, o del Instituto del Agua en Portugal.

Sin embargo, el movimiento por esa Nueva Cultura del Agua, en el que se inscribe esta Fundación, en absoluto pretende despreciar las aportaciones históricas del modelo estructuralista heredado del Regeneracionismo, ni degradar o ignorar las valiosas aportaciones que puede y debe seguir aportando a la gestión de aguas la tecnología desarrollada por la ingeniería civil, ni menos poner en duda la vigencia de la función pública en esta materia. Bien al contrario entendemos vital el papel y la responsabilidad de la Administración en la organización de esa inteligencia colectiva que la perspectiva del desarrollo sostenible exige en materia de gestión de aguas. No obstante, entendemos imprescindible y urgente, al igual que en su día propusiera Joaquín Costa, una profunda regeneración de la Administración al respecto. Una Nueva Cultura del Agua, interdisciplinaridad y participación ciudadana son a nuestro entender las claves de este cambio.

Desde estos nuevos enfoques una de las cuestiones vitales a retomar es sin duda la de la gestión de las cuencas hidrográficas. La Carta Europea del Agua y la Directiva Marco de la UE exigen de españoles y portugueses un reenfoque de ese viejo principio que basa la gestión de las aguas en el marco natural de las correspondientes cuencas. Tal principio, si bien es cierto que está asentado

en las tradiciones administrativas españolas, no lo es menos que tan sólo se ha entendido en el marco de los límites fronterizos. Organizar la planificación y la gestión de las aguas por encima de esas fronteras, integrando las realidades sociales, ambientales y económicas de los territorios comprendidos en cada cuenca hidrográfica, a uno y otro lado de la frontera, exige profundos cambios de mentalidad en ambos países. La participación y el diálogo directo entre las poblaciones e instituciones de ambos países en cada cuenca, sin menoscabo de las correspondientes soberanías nacionales, es un reto que debemos abordar y un trabajo urgente a desarrollar.

Por otro lado, no se trata tan sólo de superar fronteras, sino de integrar en la gestión de cada cuenca, tanto los espacios y ecosistemas estuarinos o deltáicos, como las plataformas litorales, sobre las que se proyectan decisivas influencias e impactos fluviales, de gran trascendencia ecológica, social y económica. La tradicional falta de atención a estos ámbitos, que encierran los ecosistemas de máxima biodiversidad, junto al reto de integración transfronteriza y el objetivo de recuperar el buen estado ecológico de nuestros ríos, exigidos por la nueva Directiva Marco, plantean sin duda una profunda reconceptualización del concepto de "gestión de cuenca" actualmente vigente.

Tiempos de crisis, tiempos de oportunismo.

Los tiempos de crisis son tiempos de confusión, y la confusión abona el campo al oportunismo. En los últimos tiempos se vienen abriendo expectativas de renovación e incentivación de la eficiencia basadas en la "flexibilización" del régimen concesional y la creación de mercado de derechos de agua. La irrupción de procesos de privatización en los servicios de distribución de aguas en alta y de gestión de aguas urbanas, bajo el empuje de nuevos y poderosos sectores empresariales de carácter multinacional, está modificando el tradicional marco de intereses y el correspondiente juego de poderes. Todo ello merece algunas reflexiones y valoraciones.

Sin duda el mercado abre incentivos de eficiencia que pueden impulsar interesantes procesos de mejora en la distribución y en el uso productivo de las aguas, tanto en el sector agrario, como en el industrial o en los servicios urbanos. Sin embargo, no es menos cierto que las dinámicas de mercado son ciegas e ineficientes en lo que se refiere a la gestión de valores ambientales, sociales, éticos y de equidad interterritorial. Por todo ello, considerar el mercado como "la nueva varita mágica" que garantice el giro hacia la Nueva Cultura del Agua es un grave error.

En España, la Reforma de la Ley de Aguas de 1999, ha significado superponer opciones de mercado sobre un mar de confusos derechos concesionales, en un contexto de desgobierno generalizado en el uso del agua. Estas confusas opciones de mercado, junto a las expectativas de grandes trasvases, auspiciadas por el Plan Hidrológico Nacional, suponen abrir la veda a grandes procesos especulativos, especialmente incentivados por las insostenibles dinámicas de desarrollo urbano-turístico del llamado Arco Mediterráneo, que amenazan tensionar más, no sólo la realidad hidrológica del Ebro sino la de la mayoría de las Cuencas Atlánticas compartidas con Portugal.

Se hace por tanto necesario impulsar un proceso de prudente reflexión que permita aprovechar las potencialidades del mercado, pero desde el conocimiento de sus limitaciones y perversiones.

La Fundación por una Nueva Cultura del Agua

Este es el contexto y estos son los retos. Los dos Congresos Ibéricos de Planificación y Gestión de Aguas organizados hasta la fecha, en Zaragoza (1998) y Oporto (2000), han abierto brecha en esta coyuntura de crisis y transición proyectando luz, ilusión y trabajo en pro de esa Nueva Cultura del Agua que los tiempos exigen. Con este legado, pletórico de compromisos y expectativas, esta Fundación recibe y asume el reto de desarrollar esa Nueva Cultura del Agua en la perspectiva del desarrollo sostenible.

Los frentes de trabajo que nos proponemos abrir son los mismos que alentaron el nacimiento del Congreso Ibérico sobre Planificación y Gestión de Aguas:

1. Desarrollar proyectos de investigación interdisciplinar en torno a los problemas más relevantes de la gestión de aguas en la Península Ibérica y los territorios insulares de España y Portugal.
2. Desarrollar redes y medios de comunicación y debate científico-técnico de carácter interdisciplinar en materia de gestión de aguas, con especial atención a dinamizar la relación entre los ámbitos universitarios, empresariales y de la Administración.
3. Fomentar iniciativas de encuentro y mutuo conocimiento entre colectivos sociales e instituciones de España y Portugal con vistas a favorecer la gestión integrada y conjunta en cada una de las cuencas hidrográficas compartidas.
4. Favorecer y dinamizar la relación entre los ámbitos científico-técnicos y los movimientos sociales interesados en la materia, fomentando la información, la formación y el debate social.

Favorecer en el ámbito de la Unión Europea el desarrollo y aplicación de esa Nueva Cultura del Agua, con especial atención a las realidades de nuestro entorno Mediterráneo y a las de América Latina, estrechamente ligadas al ámbito ibérico por lazos históricos y culturales.

MANIFESTO OF THE BLUE MARCH (Aug-Sept 2001)

(The Blue March for a New Water Culture left the Ebro Delta on the 10th August and travelled on foot and by coach, through Spain, France, Holland, and Germany, finishing with a huge demonstration of 10,000 people in Brussels on the 9th September)

The organisations involved in this March call for a National Hydrological Plan which modernises the present policies related to water in Spain. The demand for the increasingly scarce resource of water should be managed and distributed in a sustainable way as laid down in the Water Framework Directive recently passed by the European Union.

However, the Plan designed and imposed by the Spanish Popular Party would unfortunately involve the following negative aspects.

1) A policy based on a continuous growth of the offer of water. This will lead to an over-exploitation of our ecosystems, fostered by speculative business interests which often operate illegally but go unpunished.

2) The out-dated idea of a hugely subsidised supply of water, based on the construction of gigantic public works: a hundred large reservoirs, and the rechanneling and transfer of water from one area to another. The unjustified transference of water from the River Ebro would have a serious social, cultural, and environmental impact.

3) It would increase the social and economic differences between the regions of Spain, consolidating an already unfair imbalance between the interior of Spain and the coastal areas, between the mountain lands and the plains, between rural life and city life.

4) It would encourage a voracious demand for water in areas where it is now scarce. This demand cannot be met and, in turn, would create serious social and environmental problems in the long term. The justifications for this demand are unacceptable – they cannot call for solidarity and sacrifices from deprived areas only to promote more business speculation.

5) It would also accelerate the environmental deterioration of lakes, wetlands, mountains, and rivers and their riverside vegetation, estuaries and deltas. We have to remember that water is the lifeline for all ecosystems, and an essential element for our health and wellbeing, apart from being economically important.

6) This Plan would promote the management of water as a market commodity, just as the Popular Party and CiU also imposed in the Water Law Reform during the last government. From our point of view, though, water is, and should continue to be, a public resource of all the society, to be managed accordingly for the general public interest.

7) The reduction of water resources because of climate change has been undervalued in the Plan, thereby avoiding the need to design a sustainable future based on foresight and realism.

Despite the huge social movement which has called for the withdrawal of this Plan, the Government, with the aid of CiU and the Canaries Coalition, has passed the bill. It has ignored the criticisms and alternative proposals offered by a wide range of scientists.

Passing this Plan now is also seriously irresponsible from a political standpoint as it is trying to avoid the new approach to water management proposed in the European Union's new Water Framework Directive, before this Directive is completely implemented. Besides this, the Government in their eagerness to impose a rushed policy of "fait accompli" is breaking several Directives already in force, such as those of Natural Habitats, Birds and so on, and ignoring the imminent passing of the Strategic Environmental Evaluation. Apart from this, many of the works considered in the Plan are at present being judged with important ex-members of the Environment Ministry declaring in the courts.

Given this situation it is essential to start a wide social debate, guaranteeing the participation, on an equal footing, of all the affected territories and sectors. We need to democratize the bodies which plan and manage water use in Spain.

We are convinced that in one way or another this problem of democratization and people's participation in decision-making is generalised in Europe. This Plan is unworkable without being financed by European Funds and for this reason we have organised the BLUE MARCH FOR A NEW WATER CULTURE which is WALKING FROM THE DELTA OF THE RIVER EBRO TO BRUSSELS. We are in favour of the new European Directive which would allow for the following policies:

- 1) A sustainable use of the water resources available in each region. This would need a thorough knowledge of the real consumption in different activities and a joint management of surface and underground water resources.
- 2) A rational use of water, principally by not wasting it – substantially increasing the efficiency of its use, reducing losses in the distribution network, promoting more efficient irrigation techniques, treating and reusing waste water.
- 3) A respect for the laws – ending overexploitation, uncontrolled dumping and spillage, illegal water collection, and illegally irrigated lands.
- 4) A territorial plan which encourages a balanced sustainable development based on responsibility and solidarity.
- 5) Recover our water ecosystems which are now extremely deteriorated after years of aggression and neglect. Protect the public hydrological domain, restore woodlands, conserve rivers, wetlands and aquifers, and reduce pollution.

6) A joint plan between Spain and Portugal for their shared resources as required in the new Directive.

Independent economic studies show that the costs of the Government's Plan would be way beyond any expected benefits, breaking the economic reasoning defended in the Directive. This Plan needs, as a key element, a huge European subsidy. This subsidy would not only aid the biggest attack on the environment ever passed in Spain, but also go against present European laws and policies. It would benefit, once again, construction and electricity companies, and multinationals which, through the marketing of this subsidised public water, would contribute to business speculation within the model of unsustainable development promoted by our Government.

Because of all this, the organisations participating in the BLUE MARCH propose to:

- 1 – Block European funds for those projects of this Plan which would have serious impacts.
- 2 – Promote people's participation in, and education about, the NEW WATER CULTURE in Europe, democratizing water management within the perspectives of a Sustainable Development.
- 3 – Implement the European Union's Water Framework Directive completely, starting with the strict application of the NO DETERIORATION policy during its implementation period.

BLOC 2. ENERGIA

MANIFEST PER UNA NOVA CULTURA DE L'ENERGIA A CATALUNYA

20 DEMANDES A LA GENERALITAT I 10 PROPOSTES PER TAL D'AVANÇAR CAP A UN MODEL ENERGÈTIC SOSTENIBLE.

Essent conscients de: Que l'actual model energètic es basa en sistemes de generació i ús ben poc eficients i en pautes de consum que malbaraten l'energia.

- Que l'actual model energètic es basa en el creixement continu de la producció energètica principalment a partir de fonts d'energia contaminants, perilloses i no renovables, com són l'energia nuclear i els combustibles fòssils (carbó, petroli, gas natural...), el que provoca una gran varietat d'impactes sobre l'entorn i sobre la salut de les persones: accidents nuclears, contaminació i residus radioactius, canvi climàtic, pluja àcida, marees negres..., a més de posar en perill la Pau al món.
- Que enfront d'una demanda d'energia que creix de forma constant, l'actual model respon augmentant més la producció, en general de forma centralitzada i poc eficient, amb l'objectiu de produir més i més unitats energètiques obviant els impactes ambientals i el fet de que gran part d'aquesta energia s'està malbaratant, tant en la seva generació com durant la distribució i el consum, i sense que es doni importància a l'elevat cost que això representa per al medi ambient i la salut pública.
- Que els impactes ambientals d'aquest model energètic, basat tan sols en l'enfocament des de l'oferta i en la utilització de fonts d'energia brutes i perilloses, tenen uns enormes costos ecològics, econòmics, socials i culturals, que es traslladen al conjunt de la societat, qui ha de patir les conseqüències d'aquest deteriorament ecològic, econòmic, social i cultural, i es veu obligada a pagar amb els seus recursos les destrosses causades per aquest model irracional.
- Que des de l'1 de gener del 2003 el sistema energètic de l'Estat Espanyol ja no està regulat per l'administració pública, sinó que s'ha liberalitzat.
- Que, en conclusió, aquest model energètic és insostenible, ja que no és econòmicament eficaç, ni socialment equitatiu, ni ecològicament sa, ni culturalment acceptable.
- Que existeix una altra manera d'enfocar la problemàtica energètica, basada en l'anomenat enfocament des dels serveis, que consisteix en proporcionar a la societat el conjunt de serveis energètics (fred, calor, moviment, il·luminació...) que facin possible el nostre benestar i la realització de les nostres activitats amb la generació i ús de la mínima quantitat d'energia, és a dir, amb la màxima eficiència energètica.
- Que, en altres paraules, amb aquest tipus d'enfocament basat en els serveis, és possible produir els mateixos béns utilitzant molta menys

energia, evitant així malbarataments i minimitzant també els danys al medi ambient i a la salut pública.

- Que està demostrat que amb el màxim aprofitament de les tecnologies d'eficiència energètica es podria duplicar el Producte Interior Brut amb la meitat o menys de l'energia que ara es consumeix amb aquesta mateixa finalitat (fet conegut com Factor 4, i fins i tot Factor 10).
- Que existeixen sistemes per a l'aprofitament i ús de les fonts energètiques renovables (solar tèrmica, solar fotovoltaica, eòlica, geotèrmica, biomassa, etc), que són tecnològicament madurs, i que fan possible una generació d'energia més neta, més segura i menys costosa que l'energia nuclear i els combustibles fòssils.
- Que aquestes tecnologies per a l'aprofitament i ús de les fonts d'energia renovables permeten que la societat pugui disposar d'un sistema de generació d'energia distribuït, descentralitzat, proper al consumidor i més eficaç

En coherència amb tot això,

Demanem al Govern de la Generalitat que estableixi urgentment les mesures necessàries per engegar un Pla Energètic basat en l'enfocament des dels serveis que presta l'energia i que posi fi al l'actual malbaratament energètic; els eixos fonamentals del qual siguin l'estalvi, l'eficiència energètica i la generació distribuïda amb energies netes i renovables. De tal manera que es pugui assolir un sistema energètic sostenible basat en una Nova Cultura de l'Energia que sigui econòmicament eficaç, socialment equitatiu, ecològicament sa i culturalment acceptable; un sistema lliure per complet del perill que suposa l'energia nuclear i de la malaltissa dependència actual respecte als combustibles fòssils. Només un sistema energètic distribuït, eficient, net i renovable serà capaç de fer a Catalunya independent de les energies brutes i permetrà aprofitar els bens comuns energètics amb tecnologies netes i al servei de les pròpies comunitats.

En concret, en el marc del desenvolupament del Pla Energètic de Catalunya 2006 – 2015, enunciat pel govern de la Generalitat, demanem que aquest Pla:

1. Tingui com a eix fonamental actuacions decidides en l'Estalvi i Eficiència Energètica, de forma que s'assoleixin nivells d'estalvi i eficiència creixents en tots els sectors de la societat, actuant amb especial incidència sobre el sectors de generació i ús d'electricitat i en el sector del transport de mercaderies i de persones.
2. Determini un escenari de la demanda d'energia, realitzat amb un enfocament des dels serveis, que assoleixi el màxim nivells d'estalvi i eficiència energètiques, de tal manera que inclogui el 3% compromís de reduir anualment el 3% de la demanda energètica primària a Catalunya i un 1% de la demanda d'energia final.
3. Inclogui un seguit d'iniciatives i mesures per aconseguir el tancament progressiu de les centrals nuclears (Ascó - I, Ascó - II, Vandellòs - II), de tal manera que l'any 2015 finalitzi l'activitat de la darrera d'aquestes tres centrals.

4. Acordí que les úniques línies elèctriques que han de ser autoritzades siguin les necessàries per portar l'energia generada en instal·lacions que aprofitin fonts d'energia renovable (de potència instal·lada inferior a 100 MW) cap a la xarxa de transport i distribució, doncs això contribueix a que Catalunya vagi transformant la xarxa centralitzada actual cap una xarxa més distribuïda. En concret, pel seu impacte mediambiental, demanem que s'abandoni el projecte de construcció de la línia Sentmenat – Girona – França (més coneguda per línia elèctrica de Bescanó).
5. Asseguri que Catalunya compleix estrictament amb el Protocol de Kioto. Així doncs, Catalunya haurà de reduir les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle per tal de complir amb l'objectiu de no superar en més d'un 15% els nivells de 1990 en el període 2008-2012.
6. Adopti el compromís d'obtenir mitjançant fonts renovables un mínim del 12% de tota la energia primària consumida a Catalunya per a l'any 2010, en línia amb el que s'estableix al Llibre Blanc de les Energies Renovables de la Unió Europea.
7. Impulsi i amplii l'ús generalitzat de l'energia eòlica a Catalunya fins aprofitar tot el potencial de les zones que no han estat declarades incompatibles, primer a terra ferma i després al mar.
8. Determini que totes les empreses promotores de parcs eòlics han d'obrir la participació de la propietat de la instal·lació a les persones que viuen habitualment a l'indret on es fa l'actuació. També ha de facilitar al màxim els parcs eòlics municipals i de propietat cooperativa.
9. Inclogui l'objectiu d'arribar a 3.000 MW instal·lats d'energia eòlica en 2010, tot incrementant la potència instal·lada a mesura que es vagin identificant zones eòlicament favorables, emprant totes les modalitats d'aprofitament rural i urbà i incorporant addicionalment l'energia eòlica mar endins a mesura que hi hagi tecnologia que ho permeti.
10. Fixi objectius ambiciosos pel que fa a l'energia solar, tant en quant a superfície de captació (per a la solar tèrmica) com de potencia elèctrica (per a la solar termoeleèctrica i fotovoltaica). En concret: cal que:
 - a. Incorpori la instal·lació obligatòria de sistemes de captació tèrmica de l'energia solar per escalfar un mínim del 60 % de l'aigua calenta sanitària en tots els edificis de nova construcció que no demostrin la impossibilitat de disposar d'ells (extensió de l'ordenança solar de Barcelona a tots els municipis de Catalunya amb més de 5000 habitants). Aquests sistemes solars no podran tenir suport elèctric.
 - b. Proposi un programa de finançament per instal·lar-hi un mínim de 200 MW pic fotovoltaics per al 2010 (l'equivalent a 100.000 habitatges), amb un sistema de finançament directe o crèdits sense interès, i amb desgravacions fiscals (sense IVA i deducció de tota la

inversió) que permeti l'amortització del seu cost mitjançant la venda de l'energia produïda.

- c. Reguli la instal·lació obligatòria de sistemes de captació solar fotovoltaïques (FV) a través d'ordenances solars FV, en edificis nous i existents.
 - d. Consideri la utilització de l'energia solar termoelectrica com sistema de preescalfament a combinar amb centrals de cogeneració de combustibles fòssils.
11. Avanci mecanismes per l'eliminació de totes les subvencions directes i indirectes a l'ús i desenvolupament de combustibles fòssils i l'energia nuclear, reconvertint les subvencions existents als combustibles fòssils i l'energia nuclear cap a l'eficiència energètica i la creació de mercats d'energia solar i altres fonts renovables.
 12. Exigeixi a les companyies comercialitzadores d'electricitat que operen a Catalunya que subministrin un percentatge mínim i creixent de la seva energia d'origen renovable (6% al 2006, 9% al 2008 i 12% al 2010).
 13. Promogui la fabricació de sistemes i d'equips per a l'aprofitament de les fonts d'energia renovables mitjançant programes d'incentius, primer a les empreses existents a Catalunya i, en el cas que no n'hi hagin, a les empreses de fora que s'instal·lin aquí amb aquesta finalitat.
 14. Ajudi al renaixement d'un mercat estable per a la biomassa forestal per a ús energètic (troncs, estelles, pellets,...) que permeti la introducció d'estufes i calderes d'alta eficiència tèrmica.
 15. Faci possible la creació d'un mercat per a la generació i comercialització de biogas (gas natural obtingut a partir de les restes orgàniques de tota mena) i el seu ús en aplicacions tèrmiques i/o de transport.
 16. Creï les bases per a la introducció progressiva dels biocarburants (a partir d'olis vegetals crus i/o esterificats).

Durant el que resta del procés d'elaboració del Pla Energètic de Catalunya 2006–2015 creiem important que:

17. No s'atorgui cap autorització per a la instal·lació i/o construcció de centrals tèrmiques (de cicle combinat, o d'altres tipus) fins a l'aprovació del propi Pla, i en cap cas si tenen una eficiència energètica inferior al 70%. Les úniques excepcions serien centrals de cogeneració de potències inferiors a 100 MW, distribuïdes pel territori i funcionant amb el combustible fòssil menys brut (gas natural mineral) i/o amb combustibles biològics (biomassa forestal, biocombustibles líquids o gasosos - biogas o gas natural biològic).
18. No s'autoritzi la construcció de cap nova línia elèctrica d'alta tensió, per augmentar la capacitat d'interconnexió amb França o amb altres regions

veïnes de Catalunya, sense que abans s'hagin avaluat comparativament les diferents opcions alternatives (i entre elles, la de la generació distribuïda).

19. El procés d'elaboració i seguiment d'aquest Pla es realitzi amb total transparència i facilitant una participació pública real, de tal manera que s'assoleixi un ampli consens social en els seus continguts i obri la porta a la participació de la ciutadania en la propietat de les instal·lacions energètiques. Cal crear la "Comissió de Seguiment del Pla Energètic de Catalunya 2006 – 2012", amb participació, entre d'altres, de representants ecologistes, del sector del consum i del món acadèmic per a, entre altres tasques, avaluar i fer seguiment de la reducció dels impactes ambientals que l'execució del Pla hauria de portar aparellats.
20. Ara bé, considerant les limitacions que imposa a la planificació energètica l'existència d'un mercat de producció i consum de l'energia parcialment desregulat, i tenint en compte que la planificació indicativa presenta greus problemes per donar resposta als desafiaments que provoquen els impactes ecològics, socials, econòmics i culturals de l'actual ús de l'energia, creiem necessari que, més enllà de la redacció del Pla d'Energia de Catalunya 2006 – 2015, s'engegui a tots els nivells una dinàmica de creació de Plans d'Acció Energètics que, partint d'una anàlisi rigorosa de les necessitats de serveis que provenen de l'energia, doni prioritat als següents aspectes:
 - a. La realització de Plans d'Acció Energètica Local a totes les entitats territorials (vegueries, comarques, municipis, pobles, etc.) existents al país, basant-se en la valoració exhaustiva dels recursos renovables locals i el seu aprofitament, i posant especial atenció en la cobertura de les necessitats energètiques bàsiques (calor i fred), amb la màxima eficiència, tant en edificis nous com en els ja existents.
 - b. Una comptabilitat de costos basada no només en els aspectes econòmics sinó en els ecològics i socials; incloent en els costos totals els de la generació, transport i distribució de cada unitat d'energia al punt a on es necessita.
 - c. Un sistema de garanties d'avanç cap a la democratització de les decisions energètiques, fent-ne partícips a les comunitats directament afectades pels aprofitaments energètics dels béns comuns naturals, com ara el sol, el vent, la biomassa, aigua, etc.
 - d. Un mecanisme que garanteixi el dret de ciutadans i ciutadanes a l'exercici efectiu dels seus drets i responsabilitats energètiques, fent possible que qualsevol persona pugui invertir en qualsevol projecte d'energia renovable que s'executi a prop de l'indret a on viu, i fent possible que qualsevol usuari pugui escollir ser subministrat amb el percentatge d'energia neta i renovable que desitgi.

- e. El desplegament dels mitjans informatius i formatius necessaris per a que, amb data límit de l'any 2010, la ciutadania de Catalunya disposi de mitjans que li permetin entendre les implicacions ecològiques, econòmiques, socials i culturals de la producció i el consum d'energia al nostre país, assolint així la necessària alfabetització energètica.
- f. Un calendari per anar cobrint, de forma progressiva, les necessitats de serveis energètics de totes les branques de l'administració amb percentatges creixents d'energies renovables.
- g. Un procés de traspàs a un ens públic de totes les xarxes de distribució, i la posterior concessió de la gestió a una entitat pública i/o privada que no tingui cap vincle amb les empreses de generació, distribució i comercialització d'energia.

El Pla d'Acció Energètica de Catalunya hauria de fer seus els següents set principis directores d'una regulació efectiva del subministrament d'electricitat:

- Hi ha d'haver una entitat reguladora del sistema elèctric completament independent i dotada amb suficients recursos.
- Els preus del sistema elèctric han de ser del tot transparents i efectius en quan a cost i no hi ha d'haver subvencions creuades des d'una part del sistema cap a una altra.
- Les empreses de generació i de subministrament no han de tenir la propietat de la xarxa, ni cap interès econòmic en la seva gestió.
- Tots els generadors d'electricitat han de tenir un accés just i no discriminatori a la xarxa.
- La utilització de les xarxes de transport i distribució ha de tenir un preu d'acord amb els serveis que proveeix, per tal d'evitar que es posin traves en la connexió a la xarxa de l'energia distribuïda.
- S'ha de requerir a les empreses elèctriques per què realitzin anàlisis de cost - benefici, de forma que es permeti el desenvolupament de l'energia distribuïda en zones on els beneficis locals superin els costos de construcció o reforçament de les noves instal·lacions de distribució.
- El sistema elèctric ha d'estar subjecte a instruments basats en el mercat (per exemple, el comerç d'emissions, la taxació de l'energia i els estàndards basats en la producció), de manera que reflecteixin les eficiències de conversió i internalitzin els costos ecològics de les conversions de l'energia.
- El Pla d'Acció Energètica de Catalunya hauria de garantir els set drets energètics bàsics necessaris per tal de consolidar un sistema energètic respectuós amb el medi ambient, descentralitzat o distribuït, eficient, segur, net i renovable. Aquests drets són:
 - El dret a saber l'origen de l'energia que cadascú fa servir.

- El dret a conèixer els efectes comparatius dels diversos sistemes de subministrament d'energia.
- El dret a captar les fonts d'energia que es manifesten al lloc on es viu.
- El dret a generar la seva pròpia energia.
- El dret d'accés just a les xarxes.
- El dret a introduir a les xarxes l'energia generada in-situ.
- El dret a una remuneració justa per l'energia introduïda a les xarxes.
- Aquests drets han d'anar acompanyats de les seves corresponents set responsabilitats:
 - La responsabilitat d'informar-se,
 - La responsabilitat de demanar informació,
 - La responsabilitat de generar l'energia amb les tecnologies de generació més eficients i més netes disponibles i a l'abast, minimitzant els impactes sobre la biodiversitat local,
 - La responsabilitat a emprar les tecnologies d'ús final de l'energia més eficients i a l'abast,
 - La responsabilitat d'emprar l'energia amb sentit comú i evitant malbarataments de tota mena,
 - La responsabilitat d'autolimitar-se en l'ús de qualsevol forma d'energia,
 - La responsabilitat de ser solidari amb aquelles societats més desfavorides pel que fa tant a la generació com a l'ús final de l'energia.

Treballar per una NOVA CULTURA DE L'ENERGIA, per l'elaboració i posta en funcionament de Plans d'Acció Energètica a Catalunya, i per garantir els drets i les responsabilitats abans esmentades hauria d'esdevenir una de les tasques a les que el govern de la Generalitat donés la més absoluta prioritat.

Exercir aquests drets i responsabilitats hauria de ser considerat quelcom primordial per les persones que vivim en un planeta a on el Sol és la font d'energia de la qual depenem. Adequar els estils de vida al fluxos directes i indirectes de l'energia solar és un aprenentatge, que quan més aviat es vagi realitzant, menys costos de tota mena ens provocarà als humans que vivim en les societats que s'han creat en el marc d'aquest bonic planeta que ens acull, doncs les societats humanes sempre han necessitat, necessiten i necessitaran d'energia per viure dignament en el planeta Terra.

Barcelona, a 10 de març del 2005.

Ecologistes en Acció de Catalunya
EUROSOLAR
GREENPEACE

MANIFEST-COMPROMÍS PER UNA NOVA CULTURA DE

L'ENERGIA ELÈCTRICA

Els sotasignats

Constatem:

- 1- Que Catalunya no disposa de competències per a la regulació del seu sistema energètic.
- 2- Que el procés de liberalització del mercat elèctric que ha de culminar el 2007 es caracteritza per la manca de transparència i afavoreix els interessos de les grans empreses elèctriques a l'hora de determinar els requeriments energètics del país.
- 3- Que Catalunya és un país dependent bàsicament de l'electricitat d'origen nuclear i supera, al mateix temps, els límits acordats en el protocol de Kyoto pel que fa l'emissió de gasos amb efecte hivernacle.
- 4- El desequilibri entre producció i consum d'energia elèctrica perpetua les tensions territorials pròpies d'un model energètic centralitzat i fa necessari un sistema de transport i distribució de l'energia elèctrica poc eficient, que no garanteix la qualitat del subministrament i té importants impactes sobre el territori i la salut de les persones.
- 5- Que és a les comarques meridionals on hi ha més potència elèctrica instal·lada, amb 3.420 MW (49% de Catalunya), i on es genera un 73% de l'energia elèctrica. Tanmateix, aquestes comarques només representen el 13% del consum elèctric de Catalunya.
- 6- Que l'actual planificació del sector es basa en uns escenaris d'increment de la demanda interessadament elevats que justifiquen uns increments desmesurats en la nova potència a instal·lar, sense fomentar l'estalvi i l'eficiència energètica.
- 7- Que és manté per al futur la dependència de l'energia nuclear i s'incrementa el nombre de centrals tèrmiques de gas natural (amb la previsió de posar en marxa uns 3.777 MW més).

- 8- Que el desplegament de l'energia eòlica es fa en el context d'un sistema energètic centralitzat. Això fa que s'adoptin propostes de grans centrals que entren en conflicte amb el manteniment d'espais amb alt valor natural, cultural i paisatgístic; és el cas de punts culminals de la serralada prelitoral meridional, corredors i hàbitats d'avifauna especialment protegida, espais de la Batalla de l'Ebre, ermites de Puigcerver i Coll de l'Alba, etc.
- 9- Que és a les comarques meridionals on més potència elèctrica hi ha prevista d'instal·lar: 2.400 MW en centrals tèrmiques (Tarragona, Hospitalet de l'Infant, Riba-roja d'Ebre) que representen el 69% de la nova potència a instal·lar en centrals d'aquest tipus, i 1.377 MW en centrals eòliques (més de 1.000 aerogeneradors) que representen un 61% de les noves centrals eòliques. El desenvolupament de tots aquests projectes significaria que aquestes comarques veurien incrementat el pes en la potència elèctrica instal·lada, passant del 49% al 56%.

És per això que

Ens comprometem:

- 1- A aconseguir la transferència integral de les competències en política energètica.
- 2- A impulsar la realització d'un Pla Energètic realista, que es basi en els aspectes següents:

foment de l'estalvi i l'eficiència energètica.

estudi de les necessitats energètiques actuals i futures segons les necessitats reals.

previsió del tancament, amb l'establiment d'un calendari concret, de les centrals productores d'electricitat més contaminants i perilloses (centrals tèrmiques de carbó i fuel i centrals nuclears).

substitució per un sistema de producció elèctrica descentralitzat i proper als llocs de consum basat en l'ús de tecnologies i energies més eficients com les energies renovables (solar, eòlica, biomassa...) que s'adaptin a les necessitats del territori, tot garantint la compatibilitat amb els valors naturals, culturals i paisatgístics del territori.

Definició de subunitats territorials d'abastament i consum d'energia elèctrica, avaluant-ne les necessitats i potencialitats energètiques.

Definició d'un pla de finançament que gravi les energies nuclears i fòssils i un veritable suport econòmic per al desplegament de les renovables.

- 3- A vetllar especialment per la preservació dels espais amb un alt interès natural, cultural i paisatgístic, evitant-hi la instal·lació de centrals eòliques així com de les seves instal·lacions annexes (camins d'accés, línies elèctriques d'evacuació, etc.), i considerant els següents aspectes per a la seva localització:

incorporació de criteris de densitat a diferents escales territorials

optimització de les localitzacions a partir de la millora de l'Atles Eòlic

la utilització de les millors tecnologies disponibles

consideració dels hàbitats d'espècies rares i amenaçades i dels corredors biològics, prohibir la instal·lació en les àrees d'importància per la conservació d'aquestes espècies. En el cas dels ocells s'ha d'evitar afectar tant les zones de nidificació, les principals zones de cacera, zones de concentracions importants, així com els corredors biològics utilitzats. Evitar afectar zones importants per la migració d'ocells i rates pinyades.

Consideració per els hàbitats d'interès comunitari. Prohibir l'afectació d'aquells d'interès prioritari i restringir l'afectació d'aquells d'interès comunitari no prioritari.

Prohibir instal·lar centrals eòliques i instal·lacions annexes en els espais inclosos en el PEIN, o en aquells que, tot i estar exclosos del PEIN, gaudeixin d'algun tipus de protecció legal (Xarxa natura 2000, ZEPA, etc).

consideració dels catàlegs-inventaris de patrimoni cultural, històric i arqueològic

aplicació dels criteris de la Convenció Europea del Paisatge tant pel que fa als plans com als projectes eòlics

consideració dels principis d'equitat territorial (redistribució de càrregues i beneficis)

respecte pels acords territorials que, amb els mateixos criteris expressats més amunt, aconseguixin consensos que

permetin fer compatible la implantació de centrals eòliques i la protecció del patrimoni natural, cultural i paisatgístic.

- 4- A realitzar els tràmits administratius necessaris per paraitzar tots els projectes de tot tipus de centrals productores d'energia elèctrica fins que no s'elabori un Pla Energètic que incorpori les consideracions exposades en el present document i que compti amb la necessària participació social.

Signat a Tortosa el 10 de novembre de 2003

Iniciativa per Catalunya-Verds
Esquerra Republicana
Esquerra Unida i Alternativa de Catalunya
Plataforma Priorat
Plataforma Ribera Ebre
Plataforma Terra Alta
Plataforma Baix Ebre

Manifest Plataforma Tanquem les Nuclears

NUCLEAR? TANCAMENT, GRÀCIES!

MANIFEST PEL TANCAMENT DE LES NUCLEARS I EL DESENVOLUPAMENT DE LES RENOVABLES

El pròxim 26 d'abril es compliran 20 anys de l'accident més greu de la història de la indústria nuclear: el de Txernòbil; que va alliberar a l'atmosfera una radioactivitat equivalent a 200 bombes com la d'Hiroshima i Nagasaki juntes, que va afectar a més de 7 milions de persones, que ha provocat fins al moment més de 165.000 víctimes mortals, i que obliga a 1,8 milions de persones a viure en zones fortament contaminades. Un preu altíssim per l'electricitat que la central va produir durant els seus dos anys i mig de vida, i un accident que va demostrar la potencialitat catastròfica d'aquesta energia.

Vint anys més tard és més necessari que mai mantenir viva la memòria de Txernòbil. En tota Europa es preparen accions per a recordar la data que va passar el que, segons la tecnocràcia nuclear, era impossible que passés. En aquests temps de crisi energètica, en els quals el canvi climàtic derivat de la crema de combustibles fòssils constitueix una greu amenaça sobre el medi ambient, i l'època del petroli barat i abundant ha iniciat ja el seu camí cap a l'extinció, la indústria nuclear inverteix tots els seus esforços i diners en presentar-se davant la societat com la única opció que permetrà evitar el canvi climàtic i, simultàniament subministrar a les nostres societats d'energia segura, neta i barata en un futur a mitjà termini. És enfront d'aquesta maquinària de falsa propaganda que volem alertar a la societat que :

L'ENERGIA NUCLEAR ÉS INSOSTENIBLE

- **Perquè és perillosa:** l'envelliment del parc nuclear mundial i una cursa per abaratir els costos **ens exposen a un accident 25 vegades pitjor que el de Txernòbil**;
- **Perquè és bruta:** durant els seus 25 anys de vida útil, cada central nuclear genera uns residus radioactius, la perillositat dels quals es perllongarà durant desenes de milers d'anys, i amb els quals la indústria mai ha sabut què fer.
- **Perquè és nociva per a la salut:** les centrals nuclears emeten radioactivitat de forma rutinària – compostos gasosos radioactius a l'atmosfera i compostos líquids radioactius al mar, a l'embassament o al riu del qual depèn per a la seva refrigeració. Aquestes emissions, tot i en “dosis baixes”, tenen efectes acumulatius que, a tall d'exemple, han multiplicat per quatre la taxa de mortalitat per mieloma múltiple en les proximitats de la central nuclear de Zorita.
- **Perquè alimenta la guerra:** l'energia nuclear civil és imprescindible per tal de reprendre la carrera d'armaments nuclears i per a construir les anomenades “bombes brutes”, que dispersen radioactivitat. A més, les centrals nuclears són objectius potencials per als terroristes.
- **Perquè és molt cara:** per ser competitiva, haurien de disminuir significativament els altíssims costos i els llargs terminis de construcció, així com els costos d'operació i manteniment (inclosa la seguretat). Mentrestant, depèn d'un marc polític favorable i financerament generós: en el cas d'Espanya, i entre altres subsidis estatals, els ciutadans estem pagant religiosament, a

través de la tarifa elèctrica, la gestió dels residus radioactius, valorada oficialment en 12.000 milions d'euros – només la indústria nuclear hi fa negoci.

- **Perquè no és renovable:** Les reserves d'urani, el "combustible" dels reactors nuclears, arribaran a només per a unes poques dècades més, àdhuc considerant nivells de consum com els actuals, i l'urani també s'està encarint.

- **Perquè produeix CO2 :** L'extracció i transport d'urani i la fabricació de les centrals depenen dels combustibles fòssils. Les inversions dirigides a promoure l'eficiència energètica són set vegades més efectives que les dirigides a l'energia nuclear a l'hora d'evitar emissions de CO2. Per això l'energia nuclear ha estat exclosa del Protocol de Kyoto.

A Catalunya encara tenim 3 centrals nuclears en "funcionament" (tot i que Vandellòs 2 va estar aturada 5 mesos l'any 2005). Aquestes centrals aboquen a la biosfera quantitats importants de radioactivitat, amb el que contribueixen a l'enverinament radioactiu dels ecosistemes i dels éssers vius que depenen d'ells. A més són una enorme font de residus diversos (deixalles de la mineria d'urani, urani empobrit, combustible gastat, etc.).

La societat catalana ha de saber que es pot prescindir de l'energia nuclear de forma immediata. En Espanya hi ha un excés de potència elèctrica instal·lada que permetria tancar les centrals nuclears sense sofrir problemes de subministrament. Quant al nostre futur energètic, podem i hem de construir-lo a partir de les nostres autèntiques reserves energètiques: l'estalvi i l'eficiència i les energies renovables. Tan sols aplicant polítiques de gestió de la demanda orientades a l'estalvi, Catalunya podria estalviar entre el 2006 i el 2015 un 16 % del seu consum d'energia final. El potencial de les energies renovables en el nostre país és immens: l'any 2050, aquestes podrien proporcionar 22 vegades la demanda d'energia elèctrica, i 5.5 vegades tota la demanda energètica de l'any 2003.

Abandonar l'energia nuclear a Catalunya i en l'Estat espanyol, de forma progressiva però urgent (d'aquí a l'horitzó del 2015) és perfectament possible des del punt de vista energètic i econòmic, a més de desitjable des del punt de vista de la seguretat i de la protecció del medi ambient i la salut. És tan sols una qüestió de voluntat política.

L'Acord per a un govern catalanista i d'esquerres en la Generalitat de Catalunya, l'anomenat Acord del Tinell, inclou el compromís d'adoptar un calendari de tancament de les centrals nuclears. L'actual Govern central i el seu President, s'ha compromès a la "substitució gradual per energies més netes, més segures i menys costoses" en diverses ocasions, incloent el discurs d'investidura.

Però la voluntat política ha de traduir-se en fets concrets. El Pla de l'Energia de Catalunya aprovat pel Govern de la Generalitat regala un mínim de deu anys de vida a les centrals nuclears situades en territori català, els responsables de les quals, per cert, han demostrat enormes mancances en la seva cultura de seguretat. La Generalitat ha de rectificar.

Per la seva part el Ministre d'Indústria, José Montilla, ha convocat una "Taula de diàleg sobre l'evolució de l'energia nuclear a Espanya" (Taula Nuclear), que sembla feta a mida de les indústries elèctriques. La única evolució possible ha de ser la desaparició total, progressiva però urgent, de l'energia nuclear.

Us convoquem a participar en les iniciatives socials que es desenvolupin amb l'objectiu d'informar a la societat sobre els perills i mentides que envolten

l'energia nuclear, als actes amb motiu de la commemoració del 20 Aniversari de la catàstrofe de Txernòbil, a manifestar-nos el 22 d'abril del 2006 a Barcelona, coincidint amb el Dia de la Terra, i a realitzar un seguiment dels que es vagi plantejant a la Taula Nuclear convocada pel ministeri, amb la finalitat de manifestar la nostra opinió com ciutadans i ciutadanes que s'oposen a l'energia nuclear.

Aturem les nuclears i aconseguim el 100% d'energies renovables!

Barcelona, 11 de gener de 2006

COMUNICAT DE PREMSA NO PASSARAN!!

COMUNICAT DE PREMSA

NO PASSARAN!!

PER UNA NOVA CULTURA DE L'ENERGIA: NO A LA MAT !!!

Les entitats representades a la convocatòria central que tindrà lloc a Barcelona abasten la major part de l'ecologisme Català: la Federació d'Entitats Ecologistes de Catalunya (Ecologistes de Catalunya), El col·lectiu Non a la THT i la Plataforma No a la MAT com a convocants i Greenpeace, Ecologistes en Acció i Eurosolar com a impulsores del MANIFEST PER UNA NOVA CULTURA DE L'ENERGIA A CATALUNYA i donant suport a la Manifestació.

Des del moviment ecologista de Catalunya, creiem que la gestió de l'energia constitueix l'element central de qualsevol sistema econòmic.

L'actual model energètic es absolutament insostenible i ens porta irremissiblement al col·lapse econòmic per la dependència envers els combustibles fòssils i al desastre planetari que l'escalfament global ocasionarà. El Pla de l'Energia de Catalunya, que es troba en període d'aprovació, deixarà perdre l'oportunitat d'establir les línies mestres que permetin l'evolució de l'actual model de l'energia a un de completament sostenible basat en l'estalvi i eficiència energètics, la utilització al 100% de fonts renovables i la generació distribuïda. Cal impulsar aquest canvi de model amb una rapidesa molt superior a la que planteja, en el millor dels casos, l'actual Pla de l'Energia que pot ser qualificat d'immobilista sense cap por a equivocar-se, ja que la crisi dels combustibles fòssils i l'escalfament global no esperaran a ningú.

Els canvis necessaris per aconseguir implementar un nou model energètic afecten de forma global a la totalitat de la societat, al model socioeconòmic i a la manera de pensar de les persones; per aquesta raó proposem "UNA NOVA CULTURA DE L'ENERGIA" .

La MAT així com qualsevol altre interconnexió que es vulgui plantejar constitueix el símptoma més clar del model energètic obsolet i suïcida que ha imperat en els darrers temps. Un model fet a mida de les multinacionals del sector elèctric que ha contemplat com a única possibilitat la utilització de grans infraestructures tant de generació com de transport, en detriment de la generació distribuïda que constitueix l'alternativa d'un model sostenible. La construcció de qualsevol interconnexió que travessi els Pirineus (MAT) suposarà l'endarreriment fatal tant en l'aplicació de programes d'eficiència i estalvi com en la implantació de les energies renovables. Les interconnexions amb l'Estat Francès comportarien, a més a més, la pervivència de la generació nuclear i situarien Catalunya dins una perillosa dependència envers l'empresa nuclear francesa EDF.

Demanem al Govern de la Generalitat que estableixi urgentment les mesures necessàries per engegar un Pla Energètic basat en l'enfocament des dels serveis que presta l'energia (gestió de la demanda) i que posi fi al l'actual malbaratament energètic; els eixos fonamentals del qual siguin l'estalvi, l'eficiència energètica i la generació distribuïda amb energies netes i

renovables. De tal manera que es pugui assolir un sistema energètic sostenible basat en una Nova Cultura de l'Energia que sigui econòmicament eficaç, socialment equitatiu, ecològicament sa i culturalment acceptable; un sistema lliure per complet del perill que suposa l'energia nuclear i de la malaltissa dependència actual respecte als combustibles fòssils. Només un sistema energètic distribuït, eficient, net i renovable serà capaç de fer a Catalunya independent de les energies brutes i permetrà aprofitar els bens comuns energètics amb tecnologies netes i al servei de les pròpies comunitats.

Per tant, donada la gran importància del model energètic que s'adopti no tant sols per les repercussions de caire ecològic sinó també per les conseqüències que tindrà sobre els nostres nivell i qualitat de vida; i exercint la nostra responsabilitat de ser solidaris amb aquelles societats més desfavorides tant pel que fa a la generació com a l'ús final de l'energia,

CONVOQUEM I DONEM SUPORT A LA MANIFESTACIO “PER UNA NOVA CULTURA DE L'ENERGIA: NO A LA MAT !!” que es celebrarà el proper dissabte 15 d'octubre de 2005 a Barcelona (sortida de l'encreuament entre Passeig de Gràcia i carrer Aragó a les 17 hores)

Plataforma No a la MAT.

NO A LA Molt Alta Tensió (MAT)

PER A UN NOU MODEL ENERGÈTIC I SOCIAL

Davant la implantació del projecte de línia d'alta tensió entre Sentmenat-Bescanó-Figueres i Baixàs (Catalunya Nord) i de les estacions transformadores de Bescanó, Riudarenes i Garrigàs que el Govern de la Generalitat justifica pel millorament del subministrament elèctric a les comarques gironines, així com pel subministrament al futur Tren d'Alta Velocitat (TAV) i per la necessitat d'augmentar les connexions internacionals de la xarxa elèctrica, el col·lectiu cívic NO a la MOLT ALTA TENSIÓ (NO a la MAT) format per les entitats cíviques i ecologistes dels diferents pobles afectats i opositores al projecte,

MANIFESTEM:

- 1. L'absència total d'un debat social previ sobre la necessitat o no d'aquesta infraestructura.** Algú ha decidit en nom de tots nosaltres que la línia de MAT és necessària i, que el fet d'oposar-s'hi és estar contra el progrés i el desenvolupament social i econòmic. Per tant, també ha decidit què és progrés i què no ho és. Com a conseqüència, els municipis i les persones afectades tan sols tenen la possibilitat de presentar al·legacions al contingut del projecte i no al projecte en sí. Els afectats, municipis i persones, sovint no han estat assabentats fins a l'últim moment de la realització d'aquesta infraestructura i a més a més, en ocasions ha estat a través dels mitjans de comunicació.
Les grans infraestructures energètiques, viàries, o de qualsevol altra mena han d'estar precedides del corresponent debat en una societat ja madura que vol avançar pel camí de la democràcia participativa.
- 2. Aquesta línia de Molt Alta Tensió (MAT) és la conseqüència d'un model energètic centralitzat** basat en la producció massiva d'energia en pocs llocs i el seu transport a llarga distància fins els llocs de consum. La construcció d'aquesta línia d'alta tensió suposarà la dependència futura envers la generació energètica d'origen nuclear procedent de l'Estat Francès i endarrerirà l'aplicació d'un model alternatiu que, basat en la generació d'energia renovable en llocs propers al consum, evitaria la necessitat de grans línies de transport.
- 3. El projecte que es vol implantar respon més a una estratègia comercial de les grans empreses del sector energètic i a interessos polítics associats que a les necessitats reals de la societat catalana.**

L'actitud de l'Administració, minimitzant els riscos i danys que aquesta línia comporta en l'àmbit de la salut, entre altres, així com l'impacte ambiental, ecològic i econòmic que representa, va clarament a favor dels interessos econòmics de les empreses elèctriques i en detriment dels drets i necessitats de les persones i la societat en general.

4. **S'ha presentat de forma seccionada tot un projecte**, fet que emmascara l'impacte real que aquest té sobre el territori i les persones, creant la falsa imatge que els riscos són mínims.
5. **En cap moment s'han proposat alternatives al projecte** malgrat que aquestes, a més d'existir, satisfarien els mateixos objectius.
6. **Finalment afegir que un nou govern a la Generalitat no ha significat un canvi de model energètic ni d'actitud democràtica.** A fi de no decebre les expectatives legítimes dels ciutadans, encoratgem els partits integrants del Govern que han manifestat els seus dubtes, a posicionar-se d'una manera clara, contundent i sense ambigüitats en contra d'aquest projecte i a fer ús de tota la seva influència al sí del Govern per evitar que aquesta línia de Molt Alta Tensió pugui ser una realitat.

Per tot això, EXIGIM que les Administracions implicades desestimin o impedeixin l'execució d'aquest projecte de línia de Molt Alta Tensió (MAT) i que el nou Pla Energètic de Catalunya estableixi, sempre en el context d'un debat social, l'aplicació efectiva d'un model basat en la generació distribuïda (descentralització), l'ús de fonts renovables, l'eficiència energètica i l'estalvi en el marc d'una gestió democràtica dels recursos i el territori, perquè tots dos són limitats i compartits.

NO A LA MAT !

Girona, 18 de Febrer de 2005
Plataforma No a la MAT